

REPUBLIKA SLOVENIJA
OKROŽNO SODIŠČE V LJUBLJANI

PREISKOVALNI ODDELEK

Opr. št.: I Kpr 12880/2015
Datum: 26.4.2016

VABILO OBDOLŽENCU

Anton Krkovič

Vabimo vas, da se dne **17.5.2016 ob 10.00 uri** zglasite pri tem sodišču v sobi št. **14** v kazenski zadevi zoper vas zaradi dveh kaznivih dejanj po 1. točki II. odstavka 46. člena Kazenskega zakonika SRS (KZ SRS), v zvezi z 22. členom Kazenskega zakonika SFR Jugoslavije (KZ SFRJ), v zvezi s 7. členom Kazenskega zakonika (KZ-1B) po priloženi zahtevi za dopolnitev preiskave, ki jo je vložila oškodovanka kot tožilka Emilija Mrlak.

Vabimo vas kot obdolženca na zagovor.

- Če ne pridete in svojega izostanka ne opravičite, bo odrejena prisilna privedba (1. odstavek 194. člena Zakona o kazenskem postopku (ZKP).
- Po 1. odstavku 12. člena ZKP imate pravico vzeti si zagovornika, ki je lahko navzoč pri vašem zaslišanju (1. odst. 178. člena ZKP).
- Sodišču morate takoj sporočiti spremembo naslova oz. tudi namen, da nameravate spremeniti bivališče.

S seboj prinesite to vabilo ter osebno izkaznico ali drug osebni dokument z vpisano EMŠO!

Dne **26.4.2016**

Preiskovalna sodnica:
Deša Cener i.r.

Priloga: Zahteva za dopolnitev preiskave

Stran 1 od 1

Po odredbi sodnika/ce
Podpis pristojne
sodne osebe.

Anže W

Okrožno sodišče v Ljubljani
Preiskovalni oddelek
Tavčarjeva 9

1000 Ljubljana

Opr. št. I Kpr 1288/2015

12880/2015

-24

OKROŽNO SODIŠČE V LJUBLJANI		2	Poslano po pošti priporočeno na recepciji
Prejeto neposredno — po pošti (navadno - priporočeno) dne: 07 -04- 2016		dne	
ob:, v 2 izvodi,		št. R	
z(s) prilogami.		Pisanje je taksirano z(
Podpis pristojne sodne osebe: <i>[signature]</i>		Et:	
		- takse je premalo za	
		Et:	
		- pisanje je prejeta taksna vrednost:	
		Prejete vrednosti (druge taksne vrednosti):	

U.2. / Mrlak - 7.4.16

Oškodovanka kot tožilka: Emilija Mrlak, Pod gozdom 17, 1354 Horjul

Osumljeni: Anton Krkovič, Kaptol 1a, 1336 Kostel

Oškodovanka kot tožilka vlaga zaradi kaznivega dejanja po 1. točki 2. odst. 46. člena KZ SRS v zvezi z 22. čl. KZ SFRJ, v zvezi s 7. členom KZ-1B (ali po 2. odst. v zvezi s 1. odst. 146. čl. KZ SFRJ)

dopolnitev zahteve za preiskavo:

in sicer oškodovanka kot tožilka vztraja in se sklicuje na vse dosedanje navedbe v zahtevi za preiskavo z dne 3.4.2015 ter še posebej podaja naslednje pravno naziranje v zvezi s tem, zakaj meni, da je podan utemeljen sum, da je osumljeni Anton Krkovič dne 27.6.1991 ob 19.19 uri, v času oboroženega spopada med slovenskimi obrambnimi silami in JLA, kot poveljnik 30. razvojne skupine TO RS z udeležbo pri izvršitvi skupaj z neugotovljenima strelcema 30. razvojne skupine TO RS Antonu Mrlaku in Bojanču Sibinovskemu vzel življenje, dejanji pa sta bili storjeni na grozovit in zahrbtnen način.

Kaznivo dejanje umora po 1. točki 2. odst. 46. člena KZ SRS stori, kdor komu vzame življenje, za kvalificirano obliko kaznivega dejanja umora pa gre če stori dejanje na grozovit in zahrbtnen način.

V ravnanju osumljenca že iz navedb v zahtevi za preiskavo z dne 3.4.2015 izhaja, da je izpolnjen način storitve umora na grozovit in zahrbtnen način. Pri tem oškodovanka kot tožilka še dodatno pojasnjuje zakaj je bilo dejanje storjeno na zahrbtnen način. Z opravo preiskave in izvedbo predlaganih dokazov bo mogoče potrditi, navedbe oškodovanke kot tožilke, da je bil osumljeni seznanjen in je vedel, da namerava Anton Mrlak skupaj še z drugimi piloti (v imenu katerih se je dogovarjal prav Anton Mrlak), Jugoslovanski ljudski armadi odtujiti najmanj dva helikopterja tako, da bo z njimi lahko razpolagala in jih uporabljala slovenska TO. Kot že navedeno v zahtevi za preiskavo je bil pokojni pilot Mrlak v stalnem kontaktu z Jelkom Kacinom, s katerim se je podrobneje dogovarjal za prelet helikopterjev na slovensko stran. Za dogovor o preletu so zagotovo vedeli vsi ključni, ki so odločali v času oboroženega spopada. Na strani 19. zahteve za preiskavo je navedeno, da so za dogovor o preletu vedeli predstavniki vlade (slovenske), za dogovor o preletu pa je vedel tudi takratni sekretar za notranje zadeve in politično vodstvo, prav tako je za to vedel Janez Janša. Logično je, da je bil

glede na položaj in funkcijo vodje MSNZ s tem seznanjen tudi Anton Krkovič, prav slednjemu je bil podrejen Elo Rijavec, v funkciji načelnika MSNZ Ljubljanska pokrajina, ki se je prav tako neposredno dogovarjal z Mrlakom o preletu.

Dejanje osumljenca skupaj z udeležbo pri izvršitvi z neugotovljenima strelcema 30. razvojne skupine TO RS je bilo storjeno na zahrbtnen način zato, ker je osumljeni ukazal, da naj sestrelijo helikopter, ki je bil neoborožen in neoborožljiv, saj ni imel nastavkov na katere bi bilo mogoče namestiti rakete, kar je moral videti tudi osumljeni. To sta s prostim očesom pred sestrelitvijo rakete zaznala tudi oba strelca. Pilot in kopilot v helikopterju nista imela nobene možnosti obraniti se izstrelkov iz stolpnice T3, prav tako sta se že oddaljevala od centra glavnega mesta in sta že letela nad Rožno dolino, raketa pa je helikopter zadela od zadaj v rep. Tovrstni napad na neoborožen helikopter lahko primerjamo s strelom v hrbet neoborožene in nemočne osebe. Prav zaradi navedenega je bilo dejanje storjeno na zahrbtnen način.

Da je šlo za namerno sestrelitev helikopterja ne glede na žrtve med civilnim prebivalstvom v knjigi **Prevarana Slovenija**, izdani februarja 2016, opisuje raziskovalni novinar **Matej Šurc**. Šurc v knjigi razkriva tudi del pogovora z anonimnim pripadnikom 30. razvojne skupine TO: »Vojaku 30. RSK, ki je s kolegom na strehi stolpnice motril okolico, je tisti trenutek večkrat ukazal, naj strelja na gazelo. Pogovarjala sta se po radijski zvezi in Krkovič je od vojaka na položaju osorno zahteval, naj uniči helikopter. Stal sem ob poveljniku in z vrha stolpnice sem prek radia slišal obotavljive besede, češ, da bo helikopter padel na naselje, da bodo žrtve ... Toda poveljnik se ni dal prepričati in je kar naprej kričal: Streljaj, streljaj!«

Helikopter je bil sestreljen brez konkretnega razloga, saj ni nikogar ogrožal (helikopter je bil zadet, ko je bil daleč od Predsedstva RS oziroma stavb, v katerih so bili sedeži drugih državnih institucij). Da helikopter ni letel v bližini nobenega objekta ali komunikacij, ki bi ga morala TO obvarovati skladno z odredbo Predsedstva RS, ki je bila izdana 27.6.1991, št. 800-03-18/91 bodo potrdile priče, ki jih je oškodovanka kot tožilka predlagala že v zahtevi za preiskavo. TO je imela ukaz, da se ubrani če bo napadena (torej za obrambo) in ne da oni napadejo prvi in s tem izzovejo dodatne spopade.

Skladno z navedenim osumljeni ni imel nobenega razloga, da sestrelji helikopter, prav tako pa tudi ne neposrednega ukaza svojega nadrejenega za sestrelitev.

Osumljeni kljub temu, da je vedel, da namerava tajni sodelavec TO pilot helikopterja – gazele št. 664 Anton Mrlak (kot član JLA saj drugače helikopterja ni bilo mogoče odtujiti armadi) s helikopterjem preleteti na slovensko stran. Vsem, ki so vedeli za dogovarjanja o preletu helikopterjev na slovensko stran, je pilot Anton Mrlak zaupal svoje življenje, med njimi je bil tudi osumljeni Anton Krkovič, ki je to **zaupanje izneveril**, zato njegovo ravnanje dela način storitve umora posebej zahrbtnega.

Oškodovanka kot tožilka v spis vlaga še dodatne dokaze, ki potrjujejo njene navedbe v zahtevi za preiskavo, da Anton Mrlak ni bil sovražnik, saj je zadnje leto pred osamosvojitvijo tajno sodeloval z Jelkom Kacinom, ko je slednji opravljal dolžnost namestnika sekretarja za obrambo. Sodeloval pa ni samo z Jelkom Kacinom temveč tudi z Elom Rijavcem in ostalimi. Za slovensko stran je na organiziran in tajen način opravil veliko izvidniških poletov, že tri mesece pred začetkom »deset dnevne vojne« je s Kacinom snemal mejne prehode. Poleg navedenega je Mrlak sodeloval tudi pri pripravi in organizaciji slovenske vojske. Vse

sme uporabiti vsa sredstva, ki so neizogibno potrebna, da se sovražnik premaga. Vendar I. Tomšič vidi v 22. členu HP "... vodilno načelo, da se sovražniku ne smejo zadati nepotrebne bolečine in škoda. Dovoljena so tista vojna sredstva, ki so neogibno potrebna in niso prepovedana ne s pogodbenim ne običajnim pravom in ne po zakonih človečnosti ter zahtevah javne vesti, ki se pripoznavajo kot pravni vir." Četrta Haaška konvencija je uveljavljena kot običajno mednarodno pravo. (cit. Mirjam Škrk: članek Načelo sorazmernosti v mednarodnem pravu; Podjetje in delo – 2009, št. 6-7, stran 1392-1402/GV Založba, d.o.o., 7.10.2009).

»Načelo sorazmernosti je ponovljeno v Dodatnem protokolu k Ženevskim konvencijam z dne 12. avgusta 1949 o zaščiti žrtev mednarodnih oboroženih spopadov (Protokol I) z dne 8. junija 1977.⁴¹ Temeljno pravilo tretjega dela Protokola I, ki se nanaša na metode in sredstva vojskovanja, je zapisano v členu 35 (i), v katerem je ponovljeno pravilo Haaškega pravilnika o vojskovanju na kopnem, da v nobenem oboroženem spopadu pravica vojskujočih se strani do izbire metod ali sredstev vojskovanja ni neomejena. Gre za ravnotežje med vojaškimi potrebami na eni strani in omejitvami, ki jih morajo vojskujoče se strani pri tem upoštevati, na drugi. Vojna dejanja so dopustna le, če so usmerjena proti vojaškim ciljem, če ne povzročajo nepotrebne trpljenja in niso zahrbtna.

Ena pomembnih omejitev je tudi Martensova klavzula, ki jo vsebuje osmi odstavek preambule k četrti Haaški konvenciji iz leta 1907 in je v nekoliko spremenjeni obliki ponovljena v drugem odstavku 1. člena Protokola I ter določa:

"V primerih, ki niso pokriti s tem Protokolom ali z drugimi mednarodnimi sporazumi, civilisti in borci ostanejo pod zaščito in oblastjo načel mednarodnega prava, ki izhajajo iz ustaljene prakse, načel človečnosti in zahtev javne vesti." (cit. Mirjam Škrk: članek Načelo sorazmernosti v mednarodnem pravu; Podjetje in delo – 2009, št. 6-7, stran 1392-1402/GV Založba, d.o.o., 7.10.2009).

S predlagano preiskavo – zaslišanjem predlaganih prič in s pribavo zahtevane dokumentacije je oškodovanka kot tožilka prepričana, da bo osumljenemu mogoče s potrebnim pravnim standardom dokazati, da je storil očitano mu kaznivo dejanje.

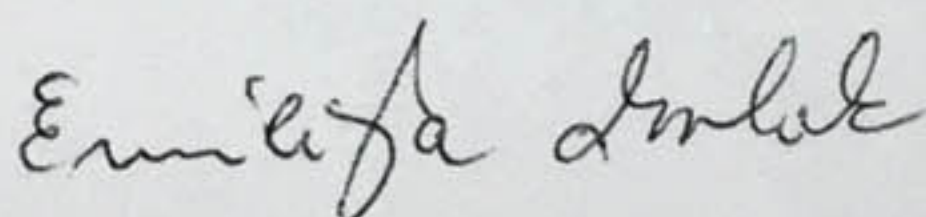
Dokazi, ki jih oškodovanka kot tožilka prilaga tej dopolnitvi zahteve za preiskavo:

- izsek iz knjige **Prevarana Slovenija**, avtor Matej Šurc; izdani 24.2.2016, pri založbi Sanje, stran 96;
- odločba Ministrstva za obrambo št. 171-00-18/2002 z dne 16.4.2002

in predlaga, da sodišče opravi kazensko preiskavo ter izvede predlagane dokaze, ki jih je oškodovanka kot tožilka predlagala in priložila h kazenski ovadbi, k zahtevi za preiskavo z dne 3.4.2015 in k tej dopolnitvi zahteve za preiskavo.

Horjul, 4.4.2016

Emilija Mrlak

Priloge 1x: - izsek iz knjige **Prevarana Slovenija**, avtor Matej Šurc; izdani 24.2.2016, pri založbi Sanje, str. 96;
- odločba Ministrstva za obrambo št. 171-00-18/2002 z dne 16.4.2002;

neoborožen helikopter, ki nikogar ne ogroža – in to v središču glavnega mesta –, pomeni kršitev določil četrte ženevske konvencije oziroma mednarodnega prava oboroženih spopadov, ki se nanašajo na zaščito civilnega prebivalstva. Dejanje hkrati odraža popolno nepoznavanje vojaških veščin in nerazsodnost tistega, ki je ukazal streljati.

Protiletalski enoti, ki je ždela na vrhu stolpnice TR3, kjer so bili takrat prostori podjetje Iskra, je poveljeval polkovnik Anton Krkovič, poveljnik 30. Rsk TO, poznejše brigade Moris.

»Vojaku 30. Rsk, ki je s kolegom na strehi stolpnice motril okolico, je tisti trenutek večkrat ukazal, naj strelja na gazelo,« pripoveduje pripadnik brigade, ki je takrat varovala poveljnika Krkoviča.

»Pogovarjala sta se po radijski zvezi in Krkovič je od vojaka na položaju osorno zahteval, naj uniči helikopter. Stal sem ob poveljniku in z vrha stolpnice sem prek radia slišal obotavljive besede, češ da bo helikopter padel na naselje, da bodo žrtve ... Toda poveljnik se ni dal prepričati in je kar naprej kričal: „Streljaj, streljaj!“¹⁹³

Dolgo časa so v Sloveniji opletali s floskulami o »pomoti«, »napaki«, »nesreči« ... Častniki so se izgovarjali na »vojno psihozo«. V zavest ljudi se je usidrala zmotna predstava, češ da je šlo za »splet nesrečnih okoliščin«, oblasti in celo nekateri Mrlakovi znanci ter sodelavci pa so največji del odgovornosti za smrt pripisali kar žrtvi sami. Pilotu so očitali naivnost, neodločnost in pomanjkljivo razsodnost – vse to z namenom, da bi prikrili pravo resnico o sestrelitvi in svoj delež pri njej.

Janez Janša je v svoji knjigi zapisal: »TO sestrelili helikopter, ki je dvakrat nizko preletaval predsedstvo Slovenije.«¹⁹⁴

Očividci, ki so spremljali zadnji let gazele številka 664 nad Ljubljano, pravijo, da je letela nizko nad železniško progo, ki vodi skozi park Tivoli, proti Vrhniki ...¹⁹⁵ In tam ni bilo nobenih zgradb republiških organov, predsedstvo Slovenije pa je bilo nekaj sto metrov oddaljeno od prizorišča sestrelitve.

193) Pogovor s pripadnikom 30. razvojne skupine TO, Ljubljana, 14. april 2014. Avtor pozna ime vojaka, vendar ga zaradi njegove varnosti ne razkriva.

194) Janez Janša, *Premiki*, Mladinska knjiga, Ljubljana, 1992, stran 319. Čeprav ni nihče potrdil, da bi videl helikopter med »nizkim preletavanjem predsedstva«, Janša kljub pozivom Mrlakovih svojcev tudi v poznejših izdajah svoje knjige ni popravil neresničnih navedb.

195) Zaradi zaščite očividcev jih avtor omenja le z inicialkami: G. F., B. U., P. Š., A. R., D. N. in J. D.